

TELEGRAFUL ROMÂN.

Are Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 128 M.

CONCURS

Pentru conferirea a opt stipendii de câte 1000 coroane, din fundațiunea *Trandafil*, se publică concurs cu termenul până la 1/14 August 1907.

După dispozițiile fondatorului, la aceste stipendii pot reflecta numai tineri români gr. orientali din tot cuprinsul mitropoliei noastre, cari au obținut calculul *eminent* în școalele medii, și cercetează oarecare universitate sau facultate.

Cererile de concurs sunt a se instrui cu atestat de botez, de paupertate, și de studii, și a se adresa Consistorului mitropolitan în Sibiu.

Sibiu, 2/15 Iunie 1907.

Consistorul mitropolitan.

Chestia croată.

Sibiu, 19 Iunie n.

De două săptămâni se discută în dieta țării noastre proiectele de lege referitoare la pragmatica de serviciu a funcționarilor dela căile ferate, și mare e temerea celor dela putere, că dacă discuția va rămâne tot între limitele de până acum, nu se va termina nici peste două luni.

Cu proiectele de lege prezentate camerei spre votare nu sunt adecă mulțumiți deloc *Croații*, tovarășii de luptă ai coaliției în contra guvernului de „*trabanți*”, și s’au pus să facă imposibilă votarea lor, folosindu-se de arma pe care a întrebunțat-o și coaliția la timpul său cu bun succes, de — *obstrucție*. Vorbesc deputații croați din dieta ungară unul câte unul în contra proiectelor de lege, și vorbesc cât numai se poate de lung. Câte unul din ei umple chiar ședința întreagă. Până acum doi au vorbit dela începutul până la încheierea ședinței.

Ce e mai supărăcios pentru urechia maghiară e faptul, că pe baza dreptului cel au garantat în lege, toți vorbesc în limba lor maternă, *croatește*, chiar și aceia din ei, cari știu ungurește. Astfel dieta țării noastre a devenit pe un timp oarecare parlament *croat*.

Nu știm, dacă într’adevăr au pus gând *Croații* să obstrueze proiectele de lege din întrebare, ori nu, cu toate, că ședința de Luni, 17 Iunie n. a fost o ședință curat obstrucționistă, ca în vremea veche, când *Zoltan* dădeau tonul; dar știm, că dacă ar voi, *pot* să facă obstrucție cu succes, pentru că sunt patruzeci, și apoi le mai vin într’ajutor și naționaliști.

Mai știm apoi, că aceea cer ei, sunt în drept să ceară; anume, decretarea în lege, că limba oficială pe liniile ferate din Croația și Slavonia e cea croată. Și nu putem înțelege, de ce nu li-se dă acest drept. Pentru că dacă nu e stîrbită întru nimica demnitatea și unitatea statului ungar prin aceea, că în parlament se rostesc vorbiri *croate*, se aude limbă nemaghiară, nu va perde nimica din prestigiu statul unguresc nici prin aceea, că în Croa-

ția și Slavonia nu se va mai striga în viitor „*Mehet*” la plecarea trenurilor, ci altcum, și rapoartele scurte și săci ale funcționarilor dela căile ferate nu vor mai fi compuse ungurește ci *croatește*!

De sine înțeles, că atitudinea rășboinică a *Croaților* față de proiectele de lege despre cari e vorba și la cari guvernul ține foarte mult nu-i vine guvernului bine la socoteală, și a început tratări de înțelegere cu *Croații*, însă fără succes. Ar fi aplicat guvernul să le dea limba croată ca limbă oficială pentru liniile ferate *vicinale*, dar pentru cele principale nu.

Croații însă nu sunt mulțumiți numai cu atîta, ci așteaptă ca guvernul să le dea tot ce cer. Ba sunt siguri, că le va da, pentru că va fi silit să le dea. Așa s’a exprimat unul dintre conducătorii lor, în zilele din urmă. Credința aceasta, respectivul și-o bazează pe faptul, că în curând va izbucni *criza*, și interesul coaliției este să rămână *Croații* în coaliție și în zilele grele cari vor urma. Dar ei altcum nu pot rămâne, decât numai dacă li-se dă ceea ce cer. „Pentru că noi n’avem să pierdem nimica, noi putem numai să câștigăm!” zicea acest fruntaș croat.

Deocamdată ei deci vorbesc în dietă, în limba lor, prezentând fiecare dintre vorbitori și câte un proiect de rezoluțiune, pentru că să aibă dreptul, după închiderea discuției generale, să mai vorbească încă odată, apărându-și propunerea, și astfel poate fi motivată temerea gazetelor maghiare, cari se tânguesc, că încă și în August se va auzi tot numai vorbă croată în dietă!

Ministrul-prezident *Wekerle* i-a amenințat rău în ședința de Luni, dar lor nu mult le pasă, ci merg înainte cu — *obstrucția*.

Reichsrathul austriac a fost deschis Luni la orele 11. Deputații s’au prezentat în număr aproape complet. Prezident de etate a fost Dr. *Funk*, care în vorbirea rostită a accentuat, că parlamentul acesta austriac e menit să fie o *casă a popoarelor*. A vorbit și prim-ministrul *Berk*, apoi au fost aleși notarii și deputații au făcut promisiunea obicinuită, fiecare în limba sa. Deschiderea solemnă se face astăzi la orele 12 din zi.

Cade guvernul? Sâmbătă s’a făcut alegere de deputat în cerul vacant al *Ghermesigului*. A eșit învingător secretarul de stat *Désy Zoltán*, care apoi la banchet, într’un toast plin de jale a spus, că de aceea și-a pus candidatura și a reflectat la un mandat de deputat, pentru că „simte, prevede, instinctul îi spune, că e *primejdie*!” Cu alte cuvinte, e cam dubioasă poziția guvernului?!

Alt jubileu. În 18 Iunie s’au împlinit 150 de ani dela înființarea ordinului *Maria Terezia*, care se acordă numai ofițerilor, cari au făcut vre-o faptă bravuroasă pe câmpul de război, din îndemnul propriu. Dintre cei distinși cu ordinul acesta mai e în viață numai singurul *Fejérváry*, fostul nostru ministru-prezident. Maiestatea Sa l-a primit Marți, în 18 Iunie n. în au-

diență, în palatul dela Viena, și apoi i-a adresat un autograf preainalt, ca și cancelarului ordului numit și singurului pământean care-l posedă.

Disolvarea Dumei. Sâmbătă noaptea a fost disolvată Duma, parlamentul rusesc, prin decret împărătesc. Guvernul ceruse mai înainte, ca Duma să suspendeze imunitatea unor deputați socialiști, implicați în complot contra statului, pentru a-i putea da în judecată. Duma însă a refuzat împlinirea acestei dorințe a guvernului. A trebuit se urmeze deci disolvarea, pentru că deputații vinovați să poată fi arestați, cassându-li-se dreptul de imunitate. De fapt au și fost arestați numai decăt vre-o 20, și mai sunt urmăriți 37, dintre cari 7 au fugit în străinătate. Nouăle alegeri se vor face în 14 Septembrie, iar Duma se va întruni de nou, acum a treia oară, în 14 Noembrie v. în Petersburg. E temere, că din cauza disolvării iar se vor naște tulburări în Rusia.

Părerea dlui Iorga.

Asupra scandalului din dieta ungară, — când cu scoaterea din sală a dlui deputat român Dr. *Alexandru Vaida-Voevod*, — își spune părerea și domnul *Nicolae Iorga*, profesor universitar în București și deputat în camera română, în numărul din urmă al revistei „*Neamul Românesc*”. Reproducem în întregime articolul dlui *Iorga*, pentru că cetitorii nostri să se convingă, că multe dintre părerile dlui *Iorga* au fost profesate și de noi și expuse mai de multeori în coloanele ziarului acestuia, mai ales părerea, că nu vorbe aspre și provocatoare de patimi, ci vorbe *cumpătate* ar avea datorință deputații nostri să rostească în camera țării, unde sunt trimiși. Dar să dăm cuvântul dlui *Iorga*, care scrie următoarele:

DI Vaida a fost insultat, amenințat, huiduit la întoarcerea sa în parlamentul din Pesta după neplăcutul incident de acum câteva săptămâni. D-sa, ajutat de încă doi deputați români tineri, a primit această manifestație cu o desăvârșită stăpânire de sine, care însă n’a împus dușmanilor. Cei mai îndrăzneți dintre insultători, urmați de o mare mulțime, au ridicat mâna să lovească, și după unele versiuni, ar fi și lovit. Președintele acestei camere în revoluție, care înțelegea să-și facă dreptate prin fapt după ce-și smulse o satisfacție de drept, nu se făcea auzit: dormia, murise, i-se stănsese glasul, îi căzuse limba dela clopoțel? Pe baza documentelor autentice, viitorul va hotărî. Vor fi și pe acolo cenzori, cu menirea de a face poliția sălii, dar nici de dășii nu se pomeneste nimic; poate că și domniile lor se vor fi aflat printre scandalagii. Când cu isprăvile patriotice pe cari le făceau prin sfărâmare de pupitre și scaune politicienii cari sunt astăzi la guvern în Ungaria, au mâncat bătaie voinicii *trabanți* în uniforme frumoase; acum și ei periseră cu totul. Camera lucra în voie, mântuind nația: 400 luptând împotriva a trei, cavalierism de cea mai istorică și autentică speță. Imbrânciți, Românii, au ieșit din sală și au fost petrecuți

în același fel până la ieșirea din palatul parlamentului.

Rămâne acum ca o hotărâre să fie luată de clubul deputaților români. Ea nu poate fi alta decăt *demisia imediată a tuturor și apelul la alegători*, cari trebuie să-și iee satisfacție împotriva acelor cari li-au insultat reprezentanții, pe calea unui nou vot în favoarea celor jigniți, ca și pe aceia a reclamațiilor în adunările de comitate sau a plângerii la tron. A încerca să impuie prezența dlui Vaida, fără ca acesta să aibă un sprigin al drepturilor sale netăgăduite în nouă manifestații ale corpului electoral românesc întreg, ar fi o *greșală* și ar scădea situația morală a deputaților români. Un apel la opinia publică europeană ar da hrană clevetitorilor, și el n’ar folosi la nimic, fiindcă reprobările faptei sălbatice vin și așa dela sine, din toate țările continentului, unde se înțeleg în alt chip datoritiile de îngăduire și cuviință ale unei adunări legiuitoare.

La stârșit o observație. De mult încă, dela cel dintâiu avânt luat de activism, am prevăzut că lucrurile vor ajunge aici. Cu temperamentul ei, rasa dominantă în Ungaria nu poate suferi tăgăduirea egemoniei sale, cererile de îndreptățire culturală și politică a celorlalte neamuri. A le vorbi deslușit în față însumă a ții face dușmani, dușmani personali și a căsuna scene ca acestea. Prevedeam o aruncare pe ferestrele gotice ale parlamentului pentru cel dintâiu îndrăzneț ce s’ar ridica; el a fos scos pe ușe, împreună cu tovarășii săi. E foarte urât, foarte sălbatec, dar firesc. O *stângăcie* a fost deajuns pentru a da un pretext *conspirației silnicilor*.

Nu sunt dintre aceia, farisei sau nepricepuți, cari tot cântă, că Românii din deosebitele ținuturi nu sunt în drept a-și da sfaturi. Cred, că lucrurile ar fi mers altfel, dacă, după buna pregătire a poporului românesc prin alegeri, în cari s’au căpătat biruinți, s’ar fi urmat *altă tactică politică*. În loc de a privi la cameră și a uita pe alegători, în loc de a face propuneri menite să cadă, a încerca *dibăcii osândite să încurce*, a ținea frumoase cuvântări, sortite să fie întrerupte și huiduite, s’ar fi căzut să se vorbească necontenit *fără nimenii* alegătoare, să se dea o *desăvârșită organizare* acesteia, să se îndemne cu hărnicie *gospodăria și carrea națională*. Iar în cameră clubul să fi afirmat în câteva cuvinte, prin reprezentantul ei, vre-un bătrân foarte *cumpătat*, punctul său de vedere, ca o vecinică protestare în numele a 3.000.000 de locuitori, a peste 1.000.000 de cetățeni ai Statului.

Ar fi fost mai puțin strălucitor, mai puțin romantic, ar fi dat mai puține coloane de politică budapestană ziarelor, cari trebuie să fie înainte de toate în *serviciul economiei și culturii naționale*, însă ar fi fost, de sigur, mai trainic, mai sigur, mai temeinic.

N. Iorga.

Nr. 5593 Bis.

Concurs.

Prin concludul sinodal Nr. 95 din ședința dela 4/17 Maiu 1907, s'au sistematizat la seminarul nostru arhiepiscopozan teologic-pedagogic 2 catedre de profesori, una în secțiunea teologică alta în secțiunea pedagogică.

În vârtutea regulamentului seminarial §. 5, alinea 4, pentru îndeplinirea acestor posturi se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Concurenții vor avea să trimită la consistorul arhiepiscopozan concursul instruite cu documente: că sunt Români gr. orientali și că au calificarea de profesor indicată și în statutul organic §. 122, punct 10, atât pentru secțiunea teologică, cât și pentru cea pedagogică, apoi și în regulamentul pentru examinarea candidaților de profesori la institutul pedagogic-teologic al arhiepiscopozei gr. orientale române din Transilvania, votat în sinodul din 1875.

Eventual alte documente recomandatoare.

Emolumentele împreunate cu fie care din aceste posturi de profesori sunt în primii 3 ani de probă 1600 cor salar și 300 cor. bani de cuartir, iar după definitivare salarul usitat.

Sibiu, la 4 Iunie 1907.

Consistoriul arhiepiscopozan.

Cronică bisericească.**O pastorală.**

Am dat știrea, că Sfântul Sinod al bisericii autocefale române a compus în sesiunea de primăvară din anul acesta două pastorale, în scopul de a fi adresate credincioșilor din regatul român. Pastoralele au fost publicate în „Monitorul Oficial” al României. Reproducem și noi pe cea referitoare la sărbătorile păgânești, ținute de credincioșii bisericii noastre pe unele locuri. E următoarea:

Sfântul sinod al sfintei bisericii autocefale ortodoxe române cătră bine credincioșii ortodoksi, mai ales săteni din păzitul de Dumnezeu regat al României.

Noi, din mila lui Dumnezeu smeriții arhieriei, membrii ai sfântului sinod al sfintei bisericii autocefale ortodoxe române, vă facem cunoscut, iubitorilor noștri fi duhovnicești din această creștinească a noastră patrie România, celele urmează:

Datu-ni-s'au de știre, cum că mulți dintre voi, în loc de a urma cuvântul dumnezeescului apostol Pavel, care zice: „Răscumparați vremea, că zilele rele sunt”, adică în loc de a vă îndeletniciți fără preget cu munca câmpului și lucrul mânilor, ca să puteți câștiga cu cinstele cele trebuincioase vieții, mai ales după atâtea răutăți și păcate ce s'au săvârșit acum nu de mult în țară, vă perdeți vremea în nelucrare, sub cuvânt, că e cutare sau cutare sărbătoare.

Luăți seamă iubitorilor, că vremea este scumpă, ea trece și nu se mai întoarce, și odată pierdută e pierdută pentru totdeauna.

De aceea multă pagubă sufletească și materialnică își pricinuesc cei ce stau în nelucrare, nu zicem mai multe zile, nici o zi, ci chiar numai câteva ciasuri.

La câți muncitori de pământ nu li-s'au întâmpnat adesea pierderi mari pentru câteva ciasuri ce le mai trebuiau ca să sfârșească munca și nu le-au putut avea, din pricină că s'au pornit îndelungate ploi sau secetă cu arșiță.

Și dacă nelucrarea numai de câteva ciasuri poate aduce atâtea daune, dar când întrerupi munca zece de zile întregi, tocmai în vremea ei, cu cât va fi mai covârșitoare dauna?

Astfel fac iubitorilor, acei dintre voi, cari pe lângă sfânta Duminecă și celelalte sărbători legitime de biserică, țin ca sărbători cu înecare dela lucru, mai multe alte zile ce sunt isvodiri ale vechilor închinători de idoli, și ca atari sunt lăpădate și osândite de sfintele canoane, atât ele, cât și isvoditorii lor.

Însă sărbătorile ce toți creștinii sunt datori ale sărba sunt: Duminecele de pește an, în cari se cuprinde și Dumineca Paștilor și Dumineca Pogorării Duhului

Sfânt; douăsprezece praznice împărătești ale Maicei Domnului și ale Mântuitorului nostru Isus Christos; 13 sărbători întru cinstea sfinților pe cari creștinătatea i-a cinstit cu deosebire pentru virtuțile lor cele mari, precum sfântul ierarh Vasile, sfântul Ioan Botezătorul, sfinții Trei Ierarhi, sfântul marele mucenic George, sfinții împărați Constantin și Elena, sfinții apostoli Petru și Pavel, sfântul proroc Ilie, Cuvioasa Paraschiva, sfântul marele mucenic Dimitrie, sfinții arhangheli Mihail și Gavril și sfântul ierarh Nicolae.

Pe lângă aceste sărbători pentru toți creștinii, mai sunt unele sărbători locale, adică numai pentru creștinii din o localitate: ca hramurile bisericilor și zilele sfinților, ale căror sf. moște se află acolo. Toate aceste sărbători să le sărbați prin odihnă de lucru greu al mânilor și prin îndeletniciri duhovnicești, cum e a merge la biserică spre a face rugăciune, a asculta cuvântul lui Dumnezeu și a vă împărtăși cu sfintele taine, aducându-vă aminte cu mulțămire de binefacerile primite dela Dumnezeu, iar acasă a vă îndeletniciți cu citirea sfintei scripturi și a cărților folositoare de suflet și pentru buna creștere a casnicilor voștri, a fi binefăcători cătră cei sărmani, a cerceta pe cei bolnavi, mai ales pe cei cari sunt fără de ajutor, și alte lucrări pentru luminarea sufletescă și îmbunătățirea năravurilor.

Astfel să vă îndeletniciți în sărbători, învățând și sfătuindu-vă în psalmi, în laude și în cântări duhovnicești, ca gura să vi-se umple de lauda lui Dumnezeu și a tuturor binefăcătorilor voștri, inima să vi-se umple de dragostea cătră părinți, fiii, frații și cătră toți oamenii, cătră păstori duhovnicești, cătră dregătorii și stăpânire, și cătră Prea Înălțatul nostru Domn și Rege Carol I., pe care Dumnezeu l-a rânduit să cărmuiască țara aceasta. Mânile să le întindeți numai spre fapte potrivite cu poruncile lui Dumnezeu și cu legile țării, dând tuturor celece sunteți datori: celui cu dajdia, dajdie, celui cu dijma, dijma, celui cu cinstea, cinstea, celui cu frică, frica; picioarele să le îndreptați numai pe calea păcii, mulțămind totdeauna pentru toate întru numele Domnului nostru Isus Christos lui Dumnezeu și Tatălui.

V'am spus aceste iubitorilor, ca să știți ce sărbători trebuie să țineți și ce să faceți în ele, că de nu veți ține și nu veți face așa, veți fi fără desviniuire înaintea dreptului judecător, precum zice Mântuitorul în sf. evanghelie: „De n'as fi grăit lor, păcat n'ar avea, iar acum n'au îndreptare de păcatul lor”. Încât pentru noi nădăjdum întru Domnul, că celece scriem vouă, le faceți și le veți face.

Dar pe lângă aceste sărbători, cari sunt vistierie de adevărată viață creștinească, pentru creștinii de toate stările și de toată vârsta, bărbați și femei, mulți dintre voi fraților au obiceiul a ține, precum am spus, și alte sărbători străine de predania sfintei noastre biserici și pline de eresuri creștinești.

Dintre aceste așa zise sărbători amintim aci:

Marțile și Joile după Paști, Rusaliile Foca, Ilie Pălie, Pintilie Călătorul, Răpoteinul, Drăgaica, Paparuda, Circovii, Filipii, Vinerea și altele, care toate sunt amăgiri copilărești și răutăci păgânești.

În adevăr, estă lucru copilaresc a socoti bunăoară, că e bine a sărba Joile după Paști, pentru ferirea holdelor de grindină, sau că e bine a sărba pe Ilie Pălie pentru a nu se pâlă grânele, sau că sărbarea lui Foca este apărătoare de foc, iar a lui Filip de fiare sălbatice, sau că a nu lucra Vinerea e bine pentru păstrarea sănătății și a frumseții.

De unde să aibă aceste zile asemenea putere? Ele, bunăoară Joia și Vinerea, au numele dela niște idoli păgânești și ceea ce credeau păgânii despre acești idoli, au apucat a crede creștinii despre zi'ele cari poartă numele lor. O, ce deșartă credință! Aceasta se vede arătat din cuvintele marelui Pavel, apostolul neamurilor, care învăță, că idolul nu este nimic în lume, deci și zilele numite cu nume idolești n'au în ele nici o putere. Numai diavolul, tatăl minciunii, dela început s'a slujit de idoli, și de tot ce s'a numit cu numele lor ca de niște unelte, ca să deparțeze pe oameni dela închinarea adevăratului Dumnezeu.

Dar cu venirea Mântuitorului lumii a răsărit lumea lumina cunoștinței și a adevăratei credințe. De aceea creștinii la sfântul botez lăpădându-se de satana, s'au lăpădat și de toate slujbele lui, adică și de astfel de sărbători păgânești și le-au blăstămat. Aceasta se cuvine să facă din nou toți cei ce țin atari sărbători, cu credință, că le pot aduce un bine oare care. Ele nu aduc bine, ci aduc îndoită pagubă adică și sufletului pe care îl închină diavolului, făcându-l astfel partaș la aceeași

osândă în focul cel vecinic și trupului, pentru că își perd vremea de geaba, dându-se la lene care-i maica sărăcie, și a toată răutatea.

Parăsiți dar iubitorilor un obicei deșert ca acesta și atât de primejdios. Pentru că să aveți ploi la vreme, bună liniște văzduhului, îmbelșugare la roade, să fi ferți de foc, de foamete și de alte rele năzuțiți la sfânta rugăciune, uniți-vă în voință și gândire cu sfinții slujitori ai bisericii, cari fac în toată vremea rugăciuni, nu lui Joe sau Vinerei, ci adevăratului Dumnezeu pentru buna liniște a văzduhului, pentru îmbelșugarea roadelor pământului, pentru ca să se păzească toată țara de foc, de foamete, de ciumă și de orice primejdie.

Nu mai stăruiți în deșertăciunea minții voastre, ci nădăjduiți întru Dumnezeu cel viu, care ne dă nouă cu îndestulare și aerul și apa și lumina și rodurile pământului și cele 4 timpuri ale anului, adică: primăvara, vara, toamna și iarna și toate celelalte bunătăți. Căci „Bun este Domnul tuturor” (Psalm. 144, 9) și cătră Dănsul, iar nu cătră idoli a zis prorocul David: „Deschizând tu mâna ta, toate se vor umplea de bunătate, iar întorcându-ți tu fața, toate se vor turbura”.

Poruncim dar celorce țineteți acele sărbători păgânești și vă rugăm întru numele Domnului nostru Isus Christos, că de acum înainte să nu le mai țineți. Să eșiți la lucru și la lucrarea voastră în acele zile de dimineața până seara.

Iar de veți mai sărba niște asemenea sărbători păgânești, să știți că păgânii sunteți și lăpădați de sfânta noastră lege. Să știți, că nu veți mai primi dela biserică sau dela preoți nici botez, nici împărtășanie, nici slujbe pentru voi sau pentru fiii voștri.

Prinoasele voastre vor fi lăpădate, rugile voastre întru blăstăm se vor întoarce, după cuvântul prorocului: „Jertfele voastre și sărbătorile voastre urăciune sunt sufletului meu”, zice Domnul. Însă de vă veți face toate întru numele Domnului Isus, care este de-a dreapta lui Dumnezeu, El va mijloci pentru voi, precum pururea mijlocește pentru noi toți, ca Dumnezeu și Tatăl să vă dea toate cele de trebuință, căci Lui singur se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea Tatălui și Fiului și Sfântului Duh acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Dat în ședința sfânt. sinod dela 19 Maiu anul mântuirii unamii nouă sute șapte în București.

† Iosif Metropolit-Primat, Partenie metropolit al Moldovei și Sucevei, Atanasie al Râmnicului, Dionisie al Buzeului, Conon, Episcop Hașilor, Gherasim, Episcop Argeșului, Pimen al Dunării de-jos, Arhierul Valerian Râmnicianul, Arhierul Callistrat Bărlădeanu, Arhierul Meletie Galațeanu, Nifon Ploesteanu, Calist I. Botoșeneanu, Sofronie Craioveanu, Melchisedec Piteșteanu, Ghenadie Bacăoanu.

Din despărțămintele „Asociațiunii”**Convocare.**

Despărțământul XV Mocu al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, își va ține adunarea cercuală în Sâmbotelec la 30 Iunie n. 1907 la 3 ore p. m. în școală.

Programul:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului: a) prin secretar, b) prin casar.
3. Alegerea comisiunii pentru cenzurarea raportului.
4. Alegerea comisiunii pentru înscrierea de membri noi și încasarea taxelor.
5. Disertațiuni, cari trebuiesc prezentate mai înainte cu 3 zile de adunare directorului despărțământului în Imbuz Ombuz, posta u. Bonezhida.
6. Rapoartele comisiunilor.
7. Alegerea directorului și a comitetului pe un nou period.
8. Satorirea bugetului.
9. Eventuale propuneri.
10. Alegerea a doi delegați pentru adunarea generală.
11. Alegerea comisiunii pentru verificarea procesului verbal.
12. Închiderea adunării.

La care se invită a participa toți sprijinatorii și binevoitorii progresului cultural al poporului român.

Din ședința comitetului, ținută în Mocu, la 19 Maiu 1907.

A. Murășan
director.Simeon Crucean
secretar.**Indatoririle preotului față de școala confesională.**

Temă lucrată pentru conferența preotească din tractul A.-Iulia de preotul Alex. Băieșan.

(Fine).

Subsistența pentru fiecare om e un factor însemnat al vieții.

Adevărul acesta să poate aplica și la învățător. Ca să poată trăi, are lipsă de paralele, ce-i compet.

Neincassarea regulată a salariului, mai ales în urma faptului recunoscut de toți, că viața e o trebuință continuă, tâmpete în învățător simțul de ași îndeplini conștiinței chemarea, misiunea sa.

Drept aceea, preotul are datorință sfântă a lua toate măsurile necesare la satisfacerea acestei pretensiuni juste ale învățătorului. Întrețineri în direcția aceasta să nu se practiceze.

Ca o școală să se poată bucura de roade îmbelșugate are trebuință de asigurarea existenței sale, mai ales a nu recurge la mila altora.

Spre scopul acesta e bine a se pune bază la fonduri școlare.

Acestea se pot înființa prin banii rezultăți din jertfele creștinilor pe altarul școlii, precum și din petreceri și reprezentațiuni corale și teatrale, ce se pot da în comună din partea tineretului sub conducerea învățătorului.

Multe comune la noi sunt lipsite de bunăstare. Neexistând isvoare de traiu, țăranii duc o viață de tot primitivă. De regulă comunele acestea sunt lipsite de conducători înțelepți, cari să le ușureze modul de a trăi și să le arete calea adevărată a vieții.

Bietul țăran e legat numai de glie care singură numai poate aduce venite. Trebuie să se ocupe și cu prăsierea de vite. Aceștia însă le trebuie hrană și îngrijire.

Neputându-și — în urma sărăciei — ține servitori, cu cari se îngrijească de vite, recurg la ajutorul copiilor, spre a nu fi siliți la gloabe, la pedepse, în caz, când vitele se duc pe locuri oprite.

Faptul acesta împiedică deci frecventarea regulată a școlii.

E un adevăr cunoscut de toți, că Românul e frate cu codrul. În vederea acesteea gravitează tot spre munte.

Faptul acesta a dat naștere multor comune, situate la locuri ridicate.

Situațiunea aceasta topografică încă e mare pedecă la progresul școlii.

Copiii familiilor îndepărtate de sat nu pot cerceta regulat școala. Pe deoparte din considerațiuni elementare, pe de altă parte economice. Copiii acestora primăvara și toamna păzesc vacuțele, ear earna ar cerceta școala, îi împiedică însă de multe ori frigul cel mare.

Față de acestea trebuie să manifestăm o mare indulgență la frecventarea școlii.

Ca învățătorul să poată obține succese pe terenul școlar are lipsă de preminirea cunoștințelor.

Nu e bine a rămânea învățătorul numai în cercul cunoștințelor, căpătate în preparandie.

Știința înaintează din ce în ce. De aceea învățătorul trebuie să țină pas cu ea.

Lipsa necultivării pe cale privată la învățătorii noștri se observă adeseori, ceea ce e în detrimentul învățământului.

Învățătorii au să pună preț mare pe citirea de reviste pedagogice, precum și de ziare, pentru motivul că presa este oglinda sufletului poporului, căci toate câte gândește poporul, află răsunet întraceea.

Ca un nesucces al învățământului se privește neglijarea preotului în împlinirea îndatoririlor față de școală.

Răul acesta provine mai ales din motivele următoare: greul vieții, lipsa de energie și oclicarea de a evita neînțelegerile cu învățătorul.

Preotului — fiind acesta tuturor toate îi incumbă multe datorințe de împlinit.

Ca pedecă la realizarea acelor se pune greul vieții. Lipsa de bunăstare — având preotul mai ales familie grea, îi întore privirea dela îndeplinirea datorințelor cardinale.

Sunt preoți și de aceia, cărora le lipsește energia în activitatea pastorală, parte din lipsă de cunoștințele necesare, parte din neștirea de a tracta cu poporul.

Aceștia — încât privește afacerile școlare le lasă numai în spatele învățătorului.

Unii dintre preoți nu exerciază nici o inspecțiune conștiințioasă pe terenul școlar, ca să nu strice relațiunile bune cu învățătorul. Și acesteia pentru motivul, că trăind rău cu dănsul acesta recurge adeseori la mijloace neiertate. Agită poporul împotriva preotului.

Lucră în dreapta, lucră în stânga, numai ca să cionteze venitele legale ale preotului.

Cu toate acestea însă, preotul să fie la culmea chemării sale. Se fie prietin cu învățătorul, dar mai prietin cu binele obște.

Greșirea de carieră în viața omului a sine cele mai multe nesuccese. Cariera trebuie aleasă după cum îi dictează omului înclinările inimii.

Se recere deci a avea vocațiune față de cariera aleasă.

Fără de aceasta nici un progres nu e posibil. Condițiunea fiecărui succes e una singură: „dragostea înflăcărată, devotamentul fără margini, entuziasmul nestins și nelimitat, pentru instituțiunea, căreia îți închini activitatea.”

Condiția aceasta să fie sfântă pentru fiecare învățător. Nici unul care e pus în serviciul școlii să nu uite că „... în această lume totul e cu puțință prin stăruința la muncă, prin iubire pentru ai tăi și pentru ale tale, prin conștiința datoriei și cuget curat.”

Exhaustivă fiind tema, — după cât mi-a stat în puțință, — ni să impune tuturor luarea în seamă a celor desfășurate în acest tractat, ca unele ce leam scos din viața practică.

Și aceasta mai ales din motivul, că școala noastră confesională e un izvor de cultură națională.

Scoala, ca fiică a bisericii e cea mai scumpă și mai aleasă comoară a ființei noastre naționale. Pentru aceea ni să impune ca o sfântă datorință a ne împlini față de aceasta toate obligamentele. Căci — vorba unui deputat al nostru — când fiecare Român va fi știutor de carte, se apropie ceasul mântuirii noastre.

NOUTĂȚI

Incheierea anului școlar la seminarul „Andreian” se va face *Sâmbătă*, în 9/22 l. c. la 10½ ore a. m., în sala de refectoriu a institutului. Serviciul divin, sf. liturgie și rugăciunea de mulțumită, se va ținea în biserica catedrală, începând dela 9 ore a. m., iar după terminarea acestor servicii divine se va face și *parastas* pentru odihna sufletului fericitului în Domnul arhiepiscop-metropolit *Andreiu baron de Șaguna*, obicinuit a se face altădată tot la încheierea anului școlar, în 16/29 Iunie, ziua aniversară a morții.

Corpurile legiuitoare române se deschid mâine *Joi*, în București.

Hymen. Domnul *Iuliu Popp* contabil, și domnișoara *Silvia F. Negruțiu*, își anunță celebrarea cununiei lor religioase, ce se va ținea *Luni* în 11/24 Iunie a. c. la 5 ore d. a. în Biserica catedrală din Blaj.

Condamnat pentru agitație. Fruntașul român *Ioan Mărginean* din Crăciunel a fost condamnat pentru agitație la șase luni închisoare de stat. Pedepsai s'a dictat pe motivul, că ar fi atătat pe Români să bată pe kossuthiști, cu ocaziunea alegerii de deputat dela *Uioara*.

† **Mihail Mihailaș**, căpitan c. și r. în pensiune, proprietar al medaliei de război, al distincției de serviciu de ofițer, director în pensiune al institutului de credit și economii „Bistrițana” a murit în 13 Iunie după amiezi în urma unui atac de apoplexie în etate de 61 ani. Răposatul a fost în armată cât și după trecerea în pensiune s'a distins ca un tip al onestității și conștiințiozității. A fost membru al tuturor societăților noastre culturale și un sincer sprijinitor al literaturii noastre. Inmormântarea i-s'a făcut *Sâmbătă*, în 15 Iunie n. cu paradă militară. Odihnească în pace!

Dați în judecată. Fruntașii români din părțile Beiușului, Dr. G. Cosma, Dr. I. Iacob, Petru E. Papp și C. Palladi, sunt dați în judecată pe motiv, că ar fi ținut adunări populare nepermise. Au fost chemați la Beiuș peste 100 martori, ca din spusele lor autoritățile să făurească acuze contra acestor fruntași.

Examenul verbal de maturitate la gimnazial gr. or. român din Brașov, care era să se înceapă *Luni*, s'a amân timer pe timp nehotărât, din cauză că comisarul guvernial dl *Moldovan Gergely* a abzis de această însărcinare, reținut fiind de afaceri oficiale în Cluj. Guvernul încă n'a numit alt comisar.

Di Sebestean Stanca fost co'aborator intern al foaiei noastre și redactor la „Poporul român” din Budapesta s'a căsătorit *Sâmbătă* în 2 Iunie cu domnișoara *Marioara Muntean* în biserica din Ocna-Sibiului, având ca nași pe lauriatul nostru poet *Oct. Goga* și dna. Dnul Stanca a fost sfințit apoi de preot pentru parohia Vulcani (tr. Hațeg).

Academia română a ținut în 14 Iunie v. o ședință publică, în care dl Dr. *Babeș* a făcut o comunicare asupra originii și prophylaxiei febrei tifoide, a paratyfusului și al mai multor ipizootii.

Profesorul Harnak doctor la 4 facultăți. Vestitul teolog, profesorul Harnak din Berlin, a primit dela universitatea din Glasgow titlul de dr. în științele iuridice. Dl Harnak a fost doctor în teologie și în filozofie, încă înainte cu câțiva ani a primit și doctoratul în medicină honoris causa. Astfel e acum doctor la 4 facultăți.

Anunț. Un student de cl. VI gimnazială pe timp de 2 luni își caută un loc, unde ar putea instrua băieți în limba maghiară, sau studenți din clasele inferioare în diferitele obiecte. A se adresa la administrația acestei foi.

Deputatul cercului Cohalm. În cercul electoral al Cohalmului, — în locul răposatului deputat *Pildner* — s'a ales *Vineri*, în 14 Iunie singurul candidat sas, *Victor Adolf Eitel*, cu aclamațiune. Deputatul Eitel e ales cu program constituțional.

„Reuniunea română de muzică” din Sibiu, va da *Joi*, în 20 Iunie cu concursul „Capellei orașenești” un concert în sala dela „Gesellschaftshaus” sub conducerea directorului de muzică A. Bena. Program: 1. a) „Moartea Mântuitorului”, cor mixt a capella de M. Haydn, b) „Noel” cor mixt a capella de F. A. Geveert. 2. „Ave Maria”, solo de sopran (d-na V. Triteanu) cu orchestră de A. Bena. 3. „Viața țiganilor”, cor mixt cu acompaniament de pian (d-na M. Brote) de R. Schumann. 4. „Iubilate amen”, cor mixt cu solo de sopran (d-na V. Triteanu) și orchestră de M. Bruch. 5. „Suspine”, cor mixt cu solo de sopran (d-na V. Triteanu) și tenor (dl I. Stanciu) de A. Bena. 6. a) „Bujorel” cor mixt a capella de H. v. Herzogenberg, b) „Dorul meu” și „Neică neiculată”, pentru cor mixt a capella de I. Mureșianu. 7. *Sinfonia Es dur* Nr. 39, pentru orchestră de W. A. Mozart. Inceputul la 8 ore seara. Bilete se vând începând de *Mercuri*, la librăria arhidiecezană, și sara la casă, cu următoarele prețuri: Loge 8 cor., locul I. 2 cor., loc II. 1 cor. 50 fi., locul III. 1 cor., loc de stat 80 fi., pentru studenți 60 fi.

Anunț. Un tinăr, cu pregătire academică, posedă pe deplin dexteritatea de a scrie cu mașina, în limba română, maghiară și germană. Caută aplicare în vre o cancelarie în decursul lunilor *Iulie* și *August*. A se adresa la administrația acestei foi.

Contra duelului. Medicii din Palermo au luat hotărârea, ca pentru împedecarea duelului să nu mai primească învitarea duelgilor de a lua parte la ducele. Dacă această hotărâre a medicilor italieni va fi primită în toate părțile, duelurile vor înceta apoi de tot.

† **Octavian Săbău**, preot gr. or. în Bozeș, tractul Orăștiei, — a încetat din viață *Luni*, în 17 Iunie n. 1907, la orele 2 dimineață, după lungi și grele suferințe, în anul al 43-lea al etății și al 20-lea al preoției și al căsătoriei, — fiind împărțat cu sfintele taine ale muribunzilor. Inmormântarea i s'a făcut în 18 Iunie n. 1907 în cimitelul gr. or. din Bozeș. Odihnească în pace!

Dela Ocna Sibiului. Inspectoratul băilor de sare din Ocna Sibiului ne avizează, că cu începere din 28 Iunie n. a-aranjează sara *pet eceri de dans*, în pavilionul de cură, cu prețul de intrare 1 cor. Inceputul la orele 9 sara.

Manuscrutul lui Archimedes. Din Kopenhaga se vestește, că profesorul *Heilberg*, un cunoscut învățat danez a aflat în mănăstirea Sfântului Mormânt din Constantinopol o lucrare literară din vechime, care e o copie fidelă a unui manuscris al lui Archimedes, al cărui conținut dovedește, că deja Archimedes a lucrat cu compusul integral, deși prima aplicare a acestuia i-se atribuia până acuma lui Newton și lui Leiniz.

Regularea posesiunii în Ardeal. Ministrul de justiție *Günther* a prezentat camerei un nou proiect de lege în scopul de a reforma și întregi legile aduse la 1871, 1880 și 1892 privitor la regularea posesiunii, la proporționare și comasare în Ardeal, și pe teritoriul fostelor comitate Crasna, Solnocul de mijloc, Zarand și a fostului district Cetatea de piatră. Scopul principal al acestui proiect de lege este apărarea intereselor foștilor urbariaști și a micilor proprietari din Ardeal și ținuturile amintite, cărora până acuma nu le-a fost posibil să-și împartă posesiunea de pământ comună. Alt scop al acestui proiect e simplificarea și accelerarea procedurii.

Un agitator socialist omorât. În comuna Zalakopány s'a ținut o adunare de muncitori, cu aceea ocaziune muncitorii au omorât cu coasele pe *Szabó Iózsef*, agitator socialist.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu” invită la convenirea socială împreună cu cântări, declamațiune și joc ce se va aranja *Duminecă*, la 23 Iunie st. n. 1907 în „Unicum”. Corurile se dirigează de dl *Candid Popa*, învățător la școala de aplicație de pe lângă seminarul „Andreian”. O parte a evenimentului venit curat este destinat pentru fondul „Masa învățăcelilor meseriași”. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: De persoană 1 cor., insignii de dans pentru domni 60 bani. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Program: „Uniți în ouget și în simțiri, Cântăm cântări de înfrățiri”. 1. „Sărmană franză”, cor mixt de G. Dima. 2. „Dumnezeul nostru”, cor bărb. de D. Cuntan. 3. a) „In zadar alerg pământul”, b) „Sunt soldat”, coruri bărb. de G. Dima, exec. de un cvartet dublu. 4. Declamațiune, de dl *Laurențiu Boldor*. 5. „Rămas bun cordului”, cor mixt de F. Mendelssohn B. 6. Solo de tenor, executat de dl I. Stanciu. 7. „Doină doiniță”, cor bărbătesc cu soli de I. Vorobchievici. 8. „Păsărică”, cor mixt de I. Mateiu.

Expoziția de copii amân timer. Vestim prin aceasta pe cei interesați, că din cauze independente de voința noastră, siliți suntem a amâna ținerea expoziției a 2-a de copii din comuna Ilimbav, ce era proiectată pentru, a 2-a zi de *Rosalii*, pentru una din zilele *lunei Sept.* sau *Octombrie* din a. c.

Sibiu, 17 Iunie n. 1907.
Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.
Pantaleon Lucaș, *Vic. Tordășianu*
prezident. secretar.

PARTEA LITERARĂ.

Originea dreptului.

(Fine).
Să trecem la teoria obicinuinței, la teoria dreptului *consuetudinar*. Inventatorul acestei teorii a fost *Hume*, filozoful și istoriograful englez, care afirmă, că dreptul s'a născut din îndatinare.

Dar îndatinarea se știe, că nu dă naștere la nimica, ci aplică numai în mod consecvent aceea ce există. Dreptul trebuia deci să existe de mult, atunci când s'a născut obicinuința de a-l întrebuința, pentru că îndatinarea cu manauarea unui lucru nu dovedește, decât existența aceluia lucru, la drept deci *existența dreptului*, după obicinuința nu e alta decât lungă și neîntreruptă întrebuințare a unui lucru existent.

Așa dară, consuetutinea e lungă întrebuințare a teselor existente de drept, prin urmare nu poate fi izvorul unui lucru existent, pentru că din folosință nu se poate naște aceea ce se folosește.

Cu toate acestea, consuetutinea e ceva mai mult decât se crede. Consuetutinea e o formă necesară pentru modelarea spiritului, atât la singuratici, cât și la popoare, și chiar la omenimea întreagă. Spiritul nu poate fi pus în acțiune fără să se reclame ajutorul obicinuinței. Numai exercitarea neîntreruptă face ca omul să învețe a umbla, a sta, a cugeta, a vorbi, etc.

Când ne gândim deci la noțiunea obicinuinței, trebuie să ne apărăm înaintea ochilor două momente, legate deolaltă, și anume: acțiunea care crește și mereu se desvolaltă, și acțiunea care primește o anumită formă solidă. Acțiunea omului își primește deci dela îndatinare, nu numai educația ci și precizarea unei forme determinate. De aceea se și zice, că îndatinarea i s'a prefăcut omului în a *doua natură*. Ceeace înseamnă, că îndatinarea face, ca spiritul omenesc să-și însușească ceva ce de altcun numai natura poate să-i dea. De aci deci a *doua natură*, natura internă, pentru că îndatinarea aparține naturii interne a spiritului.

Corpurile cari au numai o natură, natura *externă*, n'au îndatinare. Peatra de ex. nu se obicinuește să cadă, ci ea cade, astăzi ca și mâine, și ea er, tot într-o formă, dela început până la sfârșit, pentru că nu posedă o a doua natură, care să o îndatineze să nu mai cadă, ori să mai cadă și altcun. E efectul puterii din afară, care o atrage și o face să cadă, și ea n'are putere internă, care să o facă să reziste, sau să de altă formă căderii.

Spiritul omului însă nu se regulează din afară, ci din lăuntru. Activitatea spiritului omenesc e la început egală cu *nula*, dar prin agitațiuni venite din afară, forțele sale interne se pun în mișcare și îndatinarea face apoi, ca acțiunea spiritului să primească o formă anumită.

Pentru spirit deci, îndatinarea e o formă necesară de — *compunere*, de *formațiune*.

S'ar putea zice, că dacă obicinuința a contribuit și contribuie la formarea spiritului, de ce să nu poată contribui și n'ar fi putut contribui și la formarea dreptului?

La formare, modelare *da*, — însă nu la crearea, la nașterea lui, tot așa cum nu a contribuit nici la nașterea spiritului, fiindcă spiritul e dela Dumnezeu, nu dela obicinuință.

Procesul prin care obicinuința a făcut să treacă dreptul, a avut de urmare firească, că dreptul a devenit *fapt*, după obicinuința i-a dat convenita desvoltare, tot așa cum a dat-o tot ea și spiritului omenesc. Dreptul internațional de ex. e product curat al îndatinării.

De unde rezultă, că îndatinarea nu poate fi dreptul însuși, ci e numai un mod de formațiune pe seama dreptului, tot așa cum obicinuința e mod de desvoltare și pe seama minții omenesti.

În însăși noțiunea obicinuinței există ceva cunoscut chiar și de *Aristotel*, părintele tuturor științelor, care zicea, că *virtutea* nu e destul să fie numai recunoscută, ci are trebuință și de *exercițiu*, va să zică de *îndatinare*. Dar exercițiu nu se poate face cu aceea ce nu există; prin urmare, virtutea, ca și dreptul, pentru a putea forma obiect de îndatinare, trebuie întâiu să existe.

Lucrurile pot să existe în două forme, în *realitate* și în *imagine*. Existența reală se poate câștiga numai prin exercițiu. Astfel omul care se obicinuește să facă pantofi, devine pantofar; celce face case, arhitect; celce face poezii, poet, etc. Tot așa și dreptul, prin obicinuință devine drept real, drept pozitiv. Din obicinuință deci nu se poate naște dreptul, dar obicinuința contribuie la perfecționarea dreptului; pentru că a proceda just și drept în toate privințele nu e lucru ușor, și pentru a putea face lucrul acesta, se cere acțiune, exercițiu, îndatinare din partea ființei respective. Existența dreptului, în tocmăi ca și existența spiritului la om, premerge îndatinării, care punându-l în mișcare, îl prefăce în realitate.

Se înțelege, că îndatinarea poate să producă și o realitate *rea*, fiindcă sunt îndatinări bune și rele. Dar aceasta e așa numai cu privire la spiritul omenesc, care poate să greșească. Și tocmăi pentru că poate greși, e pus în posibilitate să afle și adevărul, fiindcă numai acela află dreptatea, care greșește. Dreptul însă fiind un atribut al dreptății, nu poate izvorî din o îndatinare *rea*, product de altcun și ea al mișcării libere, dată spiritului, fiindcă peste tot numai ființa liberă poate să-și însușească îndatinări.

Din toate acestea urmează, că nici obicinuința nu a putut da naștere dreptului, ci ea a fost numai forma întâia și cea primitivă pentru compunerea dreptului, tot așa cum a fost și pentru desvolterea spiritului. Ea a format temeiul *procesului natural*, prin care a trecut spiritul; va să zică a format începutul desvolterii istorice a popoarelor, după care a urmat *procesul rațional*, cu misiunea de a desvolta și perfecționa tot ce a trecut prin procesul natural. Pentru că în materie de creațiune există două procese, cel *natural*, al îndatinării, și cel *rațional*, al voinței conștiente.

Și dacă originea dreptului nu poate să-și aibă izvorul în *contract* și nici în *obicinuință*, cu atât mai puțin îl putem căuta în *legislatură* și *știință*, cari sunt de proveniență mai nouă, și cari au continuat numai cu desvolterea dreptului, primit din mâna obicinuinței. Dar toate aceste forme, contractul, obicinuința, legislatura și știința, sunt forme pentru *modelarea* dreptului, cu ajutorul cărora el a devenit în realitate aceea ce era în spirit, și ce era dintru început, pentru că dela Dumnezeu fiind, e deodată cu lumea.

Dreptul a fost în lume înainte de a se naște aceste patru forme de modelare; pentru că dreptul e un adevăr vecinic, care totdeauna a existat, și totdeauna va exista. Dar existența sa *reală* a scos-o la iveală acțiunea spiritului omenesc, mănătat de forțele obicinuinței.

CONCURS

Spre scopul conferirii de stipendii din „Fundatiunea lui Gozsdu” pe anul școlar 1907/8 pentru școalele medii, facultăți, universități și școalele de cadeti militari la armata comună și honvezi — se publică concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale sau autenticate de notariul public:

a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin bisericei ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezătorilor provăzută cu clausula parohului competent, că și de prezent aparțin la biserică gr. or. română;

b) că studiază cu succes bun la vreun institut public din patrie, spre care scop au să substearnă studenții dela școalele medii atestatul despre anul școlar 1906/7, iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut;

c) că nici averea proprie, nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop e a se produce atestatul dirigătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și trebuie să fie subscris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot ori ar fi înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concurent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestat oficios despre ocupațiunea sa și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Fiecare concurent are să arete în petițiunea sa, specialitatea la care, și locul unde voiește a continua studiile, cum și aceea dacă are și alt stipendiu.

4. Ceice voesc să studieze în străinătate, au să arete necesitatea de a face studii în străinătate, ca la cazul, dacă li-se va vota stipendiul, să se poată îndată exopera concesiunea ministerială prescrisă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvirea școalelor militare de cadeti, se observă, că stipendiile aceste pe lângă documentarea condițiilor stabilite în acest concurs (p. I, a) — c), 2, 3, 6, 8 și 9) numai atunci se vor extrada comanda școalelor militare, dacă concurentul va documenta, că este primit de elev regulat la respectiva școală de cadeti.

6. Petițiunile instruite cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța funcțiunii lui Gozsdu (Budapesta, VII. Holló-utca 8 sz.) până la 23 Iulie (5 August) a. c.

7. Totodată se provoacă toți stipendiștii actuali, prin urmare și cei absolvenți, cari cer ajutoare pentru depunerea rigoroaselor și câștigarea gradului de doctor, ca până la 2/15 Iulie, să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1906/7, căci altcum li-se va vota stipendiul, respective nu vor căpăta ajutorul.

8. Petițiunile, cari nu sunt instruite cu documentele sus amintite, sau sosite după termenul scris, nu se vor lua în considerare.

9. În interesul expeditiei regulate, fiecare concurent să indice în petițiune locul și posta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozsdu, ținută în Iunie 1907.

Comitetul.

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de paroh în parohia de clasa I, Sibiu suburbial inferior, devenit vacant prin trecerea din viață a felicitului paroh Iosif Enescu, conform rezoluțiunii Preav. Consistor arhidiecezan dtto 24 Maiu a. c. Nr. 1967 Bis. pe baza §-lui 13 combinat cu §. 18 din Regulamentul pentru parohii, se scrie prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în tabela B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Ceice doresc a reflecta la acest post, vor avea a-și așterne cererile concursuale instruite conform normelor din vigoare la oficiul protopresbiterial gr. or. al Sibiului în termenul deschis, iar pentru a-și câștiga cunoștință și a-și arăta aptitudinea pentru înalta misiune pastorală cum și dexteritatea în cântări și tipic, apoi a cuvânta și eventual a celebra serviciul divin, au a se prezenta înainte de alegere în vr'o Duminică ori sârbătoare, în parohie.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 3/16 Iunie 1907, în conțelegere cu oficiul protopresbiterial.

Ioan Papiu
protopresbiter.

Eazar Buzdughină
prezident.

Ioan Cristea
notar.

Redactor responsabil Teodor. V. Păcățian.

Sfânta

Evangelie

Tipărită cu litere latine în Tipografia arhidiecezană, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Metropolit

Ioan Mețianu.

Se află de vânzare în Librăria arhidiecezană din Sibiu—Nagyszeben, cu următoarele prețuri:

1. Nelegată cu K 15—
In legătură de piele roșie deschisă, tăietură galbină, colțuri încadrate simplu și în mijloc cu cruce, de amândouă părțile, veritabil aurită, cu copcii 25—
3. In legătură roșie fină, piele de chagrin, tăietura aurită, colțurile cu evangeliștii, la mijloc înainte „Nașterea Mântuitorului”, la mijloc în dos „Restignirea”, pe amândouă părțile bogat aurită, cu două copcii tari de metal aurite 35—
4. Legătură în pluş, fin de mătăasă, icoanele de email, încadrate de metal, aurită, cu cutie solidă, căptușită pe dinlăuntru cu mătăasă:
a) cu patru icoane în colțuri și una la mijloc 100—
b) cu opt icoane în colțuri și una la mijloc 125—
c) cu opt icoane în colțuri și una la mijloc 140—

Administrația
Tipografiei arhidiecezane.

Prin Librăria arhidiecezană din Sibiu se pot procura icoane cu

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm, simple 21 coroane, fine 27-40 cor., foarte fine 39-20 cor.

Mărimea 63/79 cm, simple 27-40 cor., fine 39-20 cor., foarte fine 48-40 cor.

Mărimea 74/100 cm, simple 39-20 cor., fine 48-40 cor., foarte fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm, simple 48-40 cor., fine 70 cor., foarte fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm, simple 67-20 cor., fine 89-60 cor., foarte fine 117-60 cor.

Efectuirea se poate face în 25 zile.

Gata se află pictate pe mătăasă: mărimea 72/114 cm 128-80 cor.; 72/100 cm 90 cor.; 55/68 cm 50 cor.; pe jumătate mătăasă 72/100 cm 86 cor.; pe pânză 82/110 cm 80 coroane.

Telegramă!

Cel mai mare circ din continent

Frații Willand

sosește în Sibiu pentru trei reprezentații mari extraordinare.

[145] 1-1

Programul este compus din atracțiunile cele din urmă din lumea întreagă.

Sosirea circului va fi avizată prin afișe și jurnale. Circul sosește cu tren special compus din 20 vagoane.

CONCURS

Pentru îndeplinirea postului de capelan în parohia de cl. II Bungard sistematizată încă la 1-92 și aprobată de rezoluțiunea Preav. Consistor arhid. dtto 1 Decembrie 1892, Nr. 7754 Bis și acum vacant, la cererea parohului foarte bătrân, aprobată cu rezoluțiunea dtto 15 Maiu a. c. Nr. 5210 Bis, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post, sunt jumătate din venitele parohiei fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor parohului dela stat.

Ceice doresc a reflecta la acest post au a-și așterne cererile concursuale — la subsemnatul oficiu protopresbiterial — instruite conform normelor din vigoare, arătând că au calificația prescrisă pentru parohii de clasa II, iar pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic au a se prezenta în comună în vr'o Duminică ori sârbătoare.

Sibiu, 1 Iunie 1907.

Oficiul protopresb. gr. or. al Sibiului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Papiu
protopresbiter.

CONCURS

Pentru ocuparea postului permanent de capelan în comuna bisericească de clasa I, Arada, protopresbiteratul Cămpenilor, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din venitele parohiale fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat și din dotarea dela stat pentru capelani.

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele recerute la subscrisul oficiu în termenul deschis și a se prezenta poporului spre cunoaștere înainte de alegere.

Se adaugă, că fiitorul capelan, în Duminică și sârbători are să slujască regulat în biserică și la credincioșii din crângul Matești.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Cămpenilor.

Cămpeni, 24 Aprilie 1907.

Romul Furdul
protopresbiter.

CONCURS.

Prin aceasta se scrie concurs pentru ocuparea postului de director la școala civilă gr. or. română de fete din Arad, care totodată va avea să conducă și internatul de lângă acea școală.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar anual de 1000 coroane.

2. Locuință și provedere completă în internat.

Dela recurențe se cere calificațiune de profesoară pentru școalele civile de fete și în special calificațiune de a putea propune limba română și germană.

Recursele sunt a se adresa până inclusive în 1/14 Iulie a. c. Consistorului gr. or. român din Arad.

Arad, din ședința consistorială plenară a senatului școlar, ținută la 17/30 Maiu 1907.

Consistorul gr. or. român
din Arad.

Pentru domnii preoți!

Dela Librăria arhidiecezană se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu pârreți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 foi.

Prețul 6-60 cor., + porto postal 80 fil.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.